

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากปัญหาการละเมิดสิทธิคนพิการที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและแพร่หลายไปทั่วทุกภูมิภาคของโลก ทำให้มีการตระหนักถึงปัญหาในการใช้ชีวิตของคนพิการที่เป็นไปอย่างยากลำบากในสังคม จึงได้มีการพยายามผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจังและดำเนินมาตรการเพื่อคุ้มครองมิให้เกิดปัญหาการละเมิดสิทธิของคนพิการขึ้นอีก และประกันสิทธิที่คนพิการพึงได้รับ แต่เนื่องจากการขาดกฎหมายเฉพาะด้านอันเป็นที่ยอมรับอย่างเป็นสากล ทำให้การคุ้มครองสิทธิคนพิการยังคงไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเพียงพอ

ดังจะเห็นได้ว่าการละเมิดคนพิการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกที่ทั่วโลก แม้ว่าจะมีตราสารระหว่างประเทศเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับคนพิการ ได้แก่ แผนปฏิบัติการระดับโลกเกี่ยวกับคนพิการ หรือกฎมาตรฐานทางโอกาสที่เท่าเทียมกันของคนพิการ ทั้งสองฉบับก็เป็นเพียงแนวทางที่กำหนดไว้ให้รัฐที่จะให้ความคุ้มครองสิทธิคนพิการ และไม่มีผลผูกพันรัฐ กล่าวคือ ไม่มีบทลงโทษใดๆหากรัฐไม่ปฏิบัติตาม นอกจากนี้ยังมีตราสารทางสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง หรือกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม แต่ไม่มีรายละเอียดเพียงพอต่อการให้ความคุ้มครอง แม้แต่ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการเองที่บัญญัติหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิคนพิการ ก็ไม่อาจให้ความคุ้มครองคนพิการจากการถูกละเมิดสิทธิได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่มีสภาพบังคับในทางกฎหมายที่รัฐต่างๆจะต้องปฏิบัติตาม และในส่วนของกลไกในการให้ความคุ้มครองสิทธิคนพิการ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานตรวจตราอนุสัญญาทางสิทธิมนุษยชนฉบับต่างๆ หรือ ผู้รายงานพิเศษเกี่ยวกับความพิการของสหประชาชาติ ก็ไม่สามารถควบคุมให้รัฐให้ความคุ้มครองสิทธิคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ

ด้วยเหตุดังได้กล่าวมานี้การมีตราสารระหว่างประเทศเฉพาะด้านที่มีผลผูกพันรัฐในทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองสิทธิคนพิการ ตลอดจนกลไกระหว่างประเทศเฉพาะด้านในการ

ให้ความคุ้มครอง จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อให้ส่งเสริมการให้ความคุ้มครองสิทธิคนพิการ เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ขึ้น และประกันว่าคนพิการจะได้รับสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง

จากการเคลื่อนไหวของผู้พิการ ครอบครัวผู้พิการ องค์กรต่างๆทั้งของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านคนพิการ และโดยการสนับสนุนของสหประชาชาติ จึงได้มีการจัดทำตราสารระหว่างประเทศที่จะมีผลบังคับในทางกฎหมายขึ้น เพื่อให้ความคุ้มครองสำหรับกรณีปัญหาการละเมิดสิทธิคนพิการ คือ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities) ซึ่งได้รับการรับรองโดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2006 และได้เปิดให้นานาประเทศร่วมลงนามเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญานับตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม ปี ค.ศ. 2007 ที่สำนักงานใหญ่แห่งสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้นมา

โดยทั่วกันว่าอนุสัญญานี้เป็นอนุสัญญาที่ใช้เวลาร่างในระยะเวลาที่เร็วที่สุด และเป็นอนุสัญญาทางด้านสิทธิมนุษยชนฉบับแรกของศตวรรษที่ 21 ซึ่งในปัจจุบันนี้อนุสัญญาได้มีผลใช้บังคับแล้ว เนื่องจากรัฐภาคีได้ส่งมอบสัตยาบันสารครบทั้ง 20 ประเทศ

เนื้อหาที่บัญญัติในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการนั้นมีทั้งหมด 50 ข้อ สามารถแบ่งได้ออกเป็น 5 ส่วน คือ

1. ส่วนของวัตถุประสงค์และการให้คำจำกัดความ (ข้อ 1 และ ข้อ 2)
2. ส่วนของหลักการบังคับใช้ (ข้อ 3 - ข้อ 9)
3. ส่วนของพันธกรณีที่เป็นข้อผูกพันของรัฐภาคี (ข้อ 10- ข้อ 30)
4. ส่วนของมาตรการตรวจตราอนุสัญญา (ข้อ 31-ข้อ 40)
5. ส่วนของกระบวนการเข้าร่วมเป็นภาคี ผลบังคับใช้ การแก้ไขอนุสัญญา และข้อสงวน (ข้อ 41- ข้อ 50)

ซึ่งในส่วนของหลักการและพันธกรณีของรัฐนั้น อนุสัญญาได้มีหลักการที่สำคัญอันจะถือได้ว่าเป็นข้อท้าทายที่รัฐจะต้องดำเนินการต่างหลักการเหล่านี้ในประเด็นสิทธิต่างๆของคนพิการ ผู้เขียนได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหลักการดังต่อไปนี้จะช่วยส่งเสริม คุ้มครองและประกันว่าคนพิการจะได้รับสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริงในฐานะที่เป็นมนุษย์ ดังนี้

1. หลักความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ
2. หลักการเข้าถึงและใช้ประโยชน์
3. หลักการฟื้นฟูสมรรถภาพ
4. หลักการมีส่วนร่วมของคนพิการในสังคม
5. หลักการสร้างภาพลักษณ์

จากหลักการสำคัญที่ถือได้ว่าเป็นข้อท้าทายของอนุสัญญา หนึ่งในหลักการเหล่านี้คือ หลักการการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ อันเป็นหลักที่สำคัญยิ่งอันจะช่วยให้คนพิการได้รับและได้ใช้สิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง ซึ่งมีได้ปรากฏให้เห็นในอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติมาก่อนแต่อย่างใด ดังนั้นแม้ว่าอนุสัญญาเหล่านี้จะรับรองว่าคนพิการย่อมได้รับสิทธิตามที่ปรากฏอยู่ในอนุสัญญาดังกล่าว ก็ไม่สามารถทำให้คนพิการเข้าถึงสิทธิต่างๆได้จริง เพราะข้อจำกัดที่คนพิการมีอยู่ เช่น ตาบอด หูหนวก ขาพิการ ประกอบกับอุปสรรคทางสังคม เช่นทัศนคติในทางลบหรือโครงสร้างสถาปัตยกรรมที่ไม่เอื้อให้คนพิการเข้าถึงและได้รับสิทธิต่างๆตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญา

หลักการเข้าถึงและใช้ประโยชน์นี้ เป็นหลักการที่ทำให้อนุสัญญามีความโดดเด่นกว่าอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติที่เคยมีมา โดยกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องจัดอุปสรรคทางกายภาพ คือการปรับโครงสร้างสถาปัตยกรรม และอุปสรรคทางสังคม คือทัศนคติในทางลบของคนในสังคมที่มีต่อคนพิการ นอกจากนี้รัฐจะต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือที่สมเหตุสมผลแก่คนพิการตามความเหมาะสมของคนพิการแต่ละประเภท

นอกจากหลักการและพันธกรณีของรัฐแล้ว ยังมีเรื่องของกลไกในการตรวจตราอนุสัญญา โดยการดำเนินงานของคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Committee on the Rights of Persons with Disabilities) ซึ่งเป็นกลไกที่ทำหน้าที่ตรวจตราการปฏิบัติตามอนุสัญญาและรับข้อร้องเรียนของปัจเจกชนหรือกลุ่ม ที่ได้ถูกละเมิดสิทธิคนพิการ ทั้งนี้จะรัฐของผู้ร้องจะต้องให้สัตยาบันพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาและความยินยอมในการดำเนินงานของคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิคนพิการ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการละเมิดสิทธิคนพิการเกิดขึ้นเช่นกัน แม้ว่าจะได้มีการบัญญัติกฎหมายการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ในปี พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับแรกของประเทศไทยที่กล่าวถึงสิทธิของคนพิการไว้โดยเฉพาะ แต่กฎหมายฉบับนี้ก็ไม่ได้มีบทลงโทษในกรณีที่ได้มีการ

กระทำใดที่เป็นการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งความพิการ และไม่มีสภาพบังคับ เช่น ในเรื่องของการจ้างงานคนพิการ ซึ่งหากเอกชนไม่ยอมจ้างก็สามารถจ่ายเงินเข้ากองทุนได้เลย และไม่มีข้อกำหนดว่ารัฐจะต้องรับคนพิการเข้าทำงานในภาครัฐ เช่นเดียวกับเอกชน แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังคงไม่มีการคำนึงถึงสิทธิของคนพิการอย่างเพียงพอ

ในปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาแล้ว ประเทศไทยจึงมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามที่อนุสัญญาได้บัญญัติให้รัฐกระทำการใดและห้ามกระทำการใด และทำให้อกฎหมายที่มีอยู่สามารถบังคับใช้ได้ทั้งในทางปฏิบัติ กล่าวคือ มีผลใช้บังคับได้จริง และเมื่อพิจารณากฎหมายภายในของไทยแล้ว พบว่าสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติตามพันธกรณีได้เป็นส่วนใหญ่ คงมีเพียงพันธกรณีบางประการเท่านั้นที่ไม่มีกฎหมายภายในของไทยให้การรับรองไว้ เช่น เรื่องของโอกาสในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากงานลิขสิทธิ์ได้โดยไม่ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ โดยการดัดแปลงหนังสือวรรณกรรมให้เป็นหนังสืออักษรเบรลล์หรือหนังสือเสียง เป็นต้น

เมื่อพิจารณาลิขิตต่างๆ ที่อนุสัญญาว่าด้วยคนพิการกำหนดให้รัฐภาคีนำไปบัญญัติเป็นกฎหมายภายใน พบว่า กฎหมายภายในของประเทศไทยที่มีอยู่ คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 เป็นพระราชบัญญัติหลักในการดูแลคุ้มครองสิทธิคนพิการ โดยเนื้อหาแล้วถือว่าประเทศไทยมีกฎหมายรองรับโดยมีต้องออกพระราชบัญญัติใหม่ อันเป็นเหตุผลที่กระทรวงการต่างประเทศ เห็นว่า กระบวนการเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาฉบับนี้ไม่จำเป็นต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภาตามมาตรา 190 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาพระราชบัญญัติอื่นๆ จะพบการจำกัดสิทธิของคนพิการอยู่หลายพระราชบัญญัติ ซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายพระราชบัญญัติไปว่า พระราชบัญญัติที่จำกัดสิทธิคนพิการฉบับใดบ้างเป็นพระราชบัญญัติที่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติกับมนุษย์เพราะเหตุแห่งความพิการ พระราชบัญญัติที่จำกัดสิทธิ เช่น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พระราชบัญญัติข้าราชการตุลาการ เป็นพระราชบัญญัติที่เคยมีคดีขึ้นสู่ศาล ว่าพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้เลือกปฏิบัติต่อคนพิการ แต่ศาลได้วินิจฉัยว่า การจำกัดสิทธิบุคคลในการดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งที่ถือคุณสมบัติเป็นสาระสำคัญไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ หากทำภายใต้กรอบกฎหมาย

นอกจากนี้แล้วในส่วนของกลไกภายในประเทศนั้น ขณะนี้ประเทศไทยมีกลไกต่างๆ มากมายที่สามารถนำมาใช้เพื่อคุ้มครองสิทธิคนพิการมิให้ถูกละเมิด กระทรวงพัฒนาสังคมและ

ความมั่นคงของมนุษย์เป็นกลไกหนึ่งที่จะนำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไปใช้บังคับ (ในรูปของกฎหมายภายใน) และเป็นหน่วยงานระดับนโยบายในกำกับดูแลหน่วยงานอื่นๆ ที่มีส่วนในการเกี่ยวข้องกับคนพิการ แต่ปัญหาคือจะบังคับใช้กลไกเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร นอกจากเรื่องกลไกแล้ว ยังมีเรื่องของงบประมาณที่รัฐจะต้องจัดสรรให้เหมาะสมเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิต่างๆ ที่อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการบัญญัติไว้

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้น อนุสัญญาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่มีส่วนช่วยส่งเสริมกฎหมายภายในของประเทศไทยให้มีการคุ้มครองสิทธิคนพิการในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี และเป็นแม่บทในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายภายในอื่นๆ ที่ยังขัดกับอนุสัญญา รวมทั้งช่วยให้การบังคับใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เพราะทั้งเนื้อหาของตัวอนุสัญญาได้กล่าวถึงหลักการและกลไกในการนำไปใช้ปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อการคุ้มครองสิทธิคนพิการได้จริง

5.2 ข้อเสนอแนะ

ในการแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิคนพิการของประเทศไทย รวมทั้งการส่งเสริม คุ้มครอง และประกันสิทธิให้แก่คนพิการในประเทศไทย เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.2.1 มาตรการต่างๆ

ประเทศไทยจะต้องอาศัยมาตรการทั้งทางกฎหมาย มาตรการทางนโยบาย และ มาตรการทางสังคม เพื่อการดำเนินการตามพันธกรณีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

มาตรการทางกฎหมาย

1. แม้ว่าบทบัญญัติต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 จะมีบทบัญญัติรับรองสิทธิประโยชน์ของคนพิการไว้ค่อนข้างครบถ้วนตามหลักสากล และเปิดโอกาสให้คนพิการและองค์กรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดูแลและบังคับการให้กฎหมายนี้มีผลสอดคล้องกับสภาพคนพิการเป็นส่วนใหญ่แล้วก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่ายังมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพการใช้บังคับกฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพบางกรณี จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ควรมีบทบัญญัติที่จะสนับสนุนให้คนพิการได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ในสิทธิประโยชน์ที่จัดให้มีขึ้นได้อย่างสะดวกและมีฐานกฎหมายรองรับ โดยเฉพาะการขอใช้สิทธิของคนพิการว่า คนพิการจะสามารถทราบเรื่องของสิทธิประโยชน์ได้อย่างไร การร้องขอให้ได้รับสิทธิจะอย่างไร รวมทั้งการมีสิทธิในการเสนอแนะการปรับปรุงสิทธิประโยชน์ให้เหมาะสมกับสภาพความพิการ แม้ว่าเรื่องเหล่านี้อาจใช้แนวทางการบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนพิการได้ก็ตาม แต่ถ้ามิได้บัญญัติเป็นหลักประกันสิทธิของคนพิการไว้ในกฎหมาย กรณีก็จะเป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐใช้ดุลพินิจช่วยเหลือตามที่เห็นสมควร โดยไม่มีมาตรการทางกฎหมายรองรับการใช้สิทธิเบื้องต้น และสำหรับคนพิการเองก็อาจไม่สามารถมีข้ออ้างตามกฎหมายเพื่อเรียกร้องการใช้สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายได้

1.2 ควรมีบทบัญญัติรับรองอำนาจหน้าที่ในการเป็นตัวแทนของคนพิการอย่างเด่นชัด เนื่องจากคนพิการจำนวนมากเป็นคนพิการที่อยู่ในสภาพไม่สามารถช่วยตนเองได้ในการเรียกร้องการขอใช้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะโดยฐานะ สภาพความเป็นอยู่ หรือสภาพร่างกาย คนพิการจึงจำเป็นต้องมีตัวแทนที่จะช่วยเหลือดำเนินการเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

ซึ่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติให้มีองค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการขึ้น เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือคนพิการ แต่มีเพียงอำนาจฟ้องคดีแทนในกรณีที่มีการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมเท่านั้น สำหรับการช่วยเหลือกรณีอื่นก็เพียงแต่กำหนดให้ทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิคนพิการซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละองค์กรว่าจะดำเนินการอย่างไร โดยยังไม่มีบทกฎหมายรับรองการอ้างสิทธิเพื่อช่วยเหลือคนพิการที่หน่วยงานของรัฐจะต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องนั้นอย่างชัดเจน

2. ควรดำเนินการบัญญัติกฎหมายเพื่อแก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิคนพิการ เช่น กฎหมายที่จำกัดสิทธิของคนพิการโดยมีถ้อยคำที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ หรือเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการ ได้แก่ คำว่า กายพิการ กายทุพพลภาพ บุคคลวิกลจริต หรือผู้มีจิตฟั่นเฟือน กฎหมายต่างๆ เหล่านี้ ยกตัวอย่างเช่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มิให้บุคคลวิกลจริตหรือผู้มีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. 2535 มีบทบัญญัติจำกัดสิทธิมิให้คนไร้ความสามารถ ผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือผู้มีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองตำแหน่งอื่นนอกจากตำแหน่งรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ซึ่งมีบทบัญญัติจำกัดสิทธิมิให้ทหารกองประจำการ ทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุน ซึ่งพิการหรือทุพพลภาพก่อนครบกำหนดปลดพ้นราชการทหาร รับราชการทหารต่อไป (ต้องถูกปลดประจำการ) เป็นต้น

สามารถพิจารณากฎหมายที่มีถ้อยคำเหล่านี้ได้จาก ภาคผนวก ค. ซึ่งเป็นข้อมูลที่รวบรวมโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมาย เดือนมีนาคม พ.ศ. 2553

3. การบัญญัติพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน อาจเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยป้องกันมิให้คนพิการตกเป็นเหยื่อของกลุ่มมิจฉาชีพ เนื่องจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมขอทาน มาตรา 7 ซึ่งได้กำหนดห้ามมิให้บุคคลทำการขอทาน เมื่อปรากฏจากการสอบสวนว่า ผู้ใดทำการขอทานและผู้นั้นเป็น..คนวิกลจริต พิกัด ซึ่งไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งตัวไปยังสถานสงเคราะห์เพื่อให้การช่วยเหลือจากทางราชการ

มาตรการทางนโยบาย

1. ควรส่งเสริมให้มีความร่วมมือทางวิชาการและวิทยาศาสตร์มากขึ้นทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ในเรื่องของการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับคนพิการแต่ละประเภท และควรจัดให้มีงบประมาณหรือแหล่งที่ให้การสนับสนุนทางการเงินอย่างเพียงพอทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนหรือองค์การระหว่างประเทศเพื่อนำมาใช้ในการสนับสนุนหลักการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ เช่นการปรับสภาพแวดล้อมด้วยการออกแบบที่เป็นสากล และการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับคนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้คนพิการได้เข้าถึงสิทธิต่างๆอย่างแท้จริง

2. ควรบรรจุเรื่องของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการรวมเข้าไปในนโยบายหรือแผนงานที่เกี่ยวข้องด้วย และให้คนพิการได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย นอกจากนี้ควรมีมาตรการเพื่อขับเคลื่อนให้นโยบายหรือแผนงานดังกล่าวเกิดผลเป็นรูปธรรม โดยการอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชน

3. ควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้แก่หน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน อย่างทั่วถึงและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

4. ควรส่งเสริมให้มีการคำนึงถึงสิทธิของคนพิการที่มีลักษณะเป็นนามธรรม เช่น สิทธิพลเมือง เช่นเดียวกับการคำนึงถึงสิทธิของคนพิการที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม เช่น สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เนื่องจากองค์กรคนพิการในประเทศไทยยังมองสิทธิประโยชน์ที่คนพิการพึงได้รับในเชิงรูปธรรมมากกว่า เพราะมีความใกล้ตัว และมีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันมากกว่า

มาตรการทางสังคม

1. ควรส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนทัศนคติของคนในสังคมที่มีต่อคนพิการ และทัศนคติที่คนพิการมีต่อตนเองในทางลบ และให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในมิติของความพิการให้มากขึ้น แก่คนพิการ ครอบครัวคนพิการ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ และคนในสังคม โดยไม่พยายามแยกเรื่องของความพิการให้เป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล แต่ให้ความรู้ความพิการเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ที่ไม่ลงตัวระหว่างปัจจัยภายนอกกับปัจเจกบุคคล

นอกจากนี้คำสอนของพระสงฆ์ก็มีส่วนในการซ้ำเติมทัศนคติต่อความพิการให้เลวร้ายลง เพราะใช้ความพิการสอนเรื่องของบาปบุญคุณโทษต่างๆ ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ผิด ดังนั้นการเปลี่ยนทัศนคติถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งแม้จะต้องใช้เวลานานเพียงใดก็ตาม

2. ควรส่งเสริมให้มีการตระหนักถึงสิทธิคนพิการไม่ว่าจะกระทำโดยผ่านสื่อ หรือการจัดโครงการรณรงค์ต่าง ๆ และให้คนพิการตระหนักถึงสิทธิของตน โดยเฉพาะการจดทะเบียนคนพิการ นอกจากจะทำให้คนพิการได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแล้ว การจดทะเบียนคนพิการทำให้ทราบถึงจำนวนของคนพิการและสามารถจัดสรรงบประมาณได้อย่างเป็นธรรม เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้

สถิติเป็นฐานในการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาประเทศ ต่างกับต่างประเทศที่ไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องสถิติ เพราะความเป็นบุคคลนั้นมีความสำคัญเพียงพอที่จะได้รับสิทธิมนุษยชน

5.2.2 การเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

เมื่อเกิดการละเมิดสิทธิคนพิการขึ้น คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิคนพิการจะพิจารณาข้อร้องเรียนของผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดสิทธิและได้ใช้มาตรการเยียวยาภายในประเทศที่มีอยู่จนหมดสิ้นแล้ว เว้นแต่การดำเนินการเยียวยาดังกล่าวล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือไม่จะทำให้มีการแก้ไขปัญหได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว คณะกรรมการจึงจะรับพิจารณาข้อร้องเรียนของคนพิการดังกล่าว โดยมีกระบวนการกระบวนการเพื่อให้การดำเนินการตามอนุสัญญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ กระบวนการรับเรื่องร้องเรียนและกระบวนการไต่สวน ทั้งนี้มีเงื่อนไขว่ารัฐภาคีที่ถูกร้องเรียนนั้น ต้องยอมรับอำนาจของคณะกรรมการในการรับเรื่องร้องเรียนและเป็นภาคีของพิธีสารฉบับนี้

ประเทศไทยจึงควรเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ และไม่ควรเห็นว่าเป็นการแทรกแซงกิจการภายในอธิปไตยของประเทศไทย เพื่อให้คนพิการได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายอย่างแท้จริงตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญา.